

Early Warning voor sociaal domein 2016: voorkom een herhaling van 2015!

Het jaar 2015 was voor gemeenten een hectisch jaar door de controle van de geldstromen binnen het sociaal domein. Dit heeft tot veel onrust en discussie geleid bij het opstellen en controleren van de jaarrekening. Daarnaast heeft dit in de meeste gevallen geleid tot een langere doorlooptijd van de controles. Bij de jaarrekening 2015 van gemeente Venlo is een verklaring met beperking verstrekt.

De knelpunten en lange doorlooptijd van 2015 leiden tot een late opstart van 2016. Uw plan van aanpak voor de controle in 2016 op de getrouwheid en rechtmatigheid van de lasten en baten in het sociaal domein is nog in ontwikkeling. Het gaat hierbij om zowel een achterstand in de inrichting en uitvoering van de interne beheersing (en interne controle) gericht op basisadministratie en factuurcontrole, als de inrichting van het proces afrekening. In het proces afrekening moeten belangrijke keuzes worden gemaakt (o.a. zelf controles uitvoeren versus wachten op verantwoordingen van instellingen) die effect kunnen hebben op onder meer de doorlooptijd jaarrekeningproces, oordeel van de controleverklaring en aanvullende kosten.

Venlo beseft dat het niet (tijdig) opvolgen van deze knelpunten een enorme impact kan hebben op uw afsluitingsproces en de strekking van het oordeel voor 2016. U heeft inmiddels een plan van aanpak opgesteld om de gesignaleerde knelpunten weg te nemen. Op korte termijn zullen we dat met u doornemen. Onderstaand geven wij een samenvatting van de belangrijkste elementen en actiepunten die u als gemeente moet nemen:

Uitvoeren van interne controle draagt bij aan een betrouwbare cliëntregistratie en een goed inzicht in de uitputting van de budgetten – prioriteit hoog.

Een betrouwbare cliëntregistratie waarin alle cliënten zijn opgenomen, draagt bij aan een volledig inzicht van personen die zorg genieten alsmede de (voortgang) van de lasten die hiermee gemoeid zijn. Dit geldt ook voor registratie van cliënten die niet door de gemeente zelf zijn geïndiceerd. Tevens geeft deze registratie de basis voor de controle van de in rekening gebrachte zorg.

Belangrijkste controles die uitgevoerd moeten worden ten aanzien van de bedrijfsvoering zijn:

- Invoer van de juiste gegevens in de cliëntregistratie, bijvoorbeeld aan de hand van de vastlegging van de indicatiestelling en de beschikking gericht op recht, hoogte en duur van de geïndiceerde zorg;
- Maandelijks declaratie / facturatie op cliëntniveau
- Aansluiting tussen cliëntadministratie en financiële administratie inclusief aansluiting op de gegevens van de zorgaanbieders.

Uw interne controleplan is op dit terrein nog in ontwikkeling.

Daarnaast wordt in de factuurcontrole geen controle uitgevoerd op de daadwerkelijke levering van de zorg. Krijgt u waar u voor betaald heeft? Op dit moment wordt in de organisatie gewerkt aan een plan van aanpak voor 2016 om de prestatielevering te controleren. Wij hebben hierover meerdere malen overleg gehad met de organisatie. De verwachting voor 2016 is dat u de prestatielevering met name vast gaat stellen via het opvragen van verantwoordingen en controleverklaringen van de zorgaanbieders. Belangrijk daarbij is ook om te kijken op welke wijze de prestatielevering bij kleinere organisaties wordt vastgesteld. Dit aangezien de kosten van een verantwoording met accountantscontrole daarbij niet altijd in verhouding staan tot de omzet van de betreffende instelling. Voor 2017

adviseren wij om de controle op de prestatielevering meer in uw interne beheersing in te richten. Dit mede om de afhankelijkheid van informatie van derden te verminderen.

Afhankelijkheid van andere partijen is groot en vraagt om actieve sturing

Voor zowel zorg in natura als PGB's is bent u afhankelijk van andere partijen. Dit zijn met name zorgaanbieders en de SVB. Om een tijdige afronding van de jaarrekening te kunnen waarborgen, moeten de verantwoordingen van deze partijen op tijd ontvangen worden.

Met de zorginstellingen is de afspraak gemaakt dat de verantwoordingen inclusief controleverklaring uiterlijk 1 april 2017 bij de gemeente worden ingediend. Wij merken op dat de verantwoordingen en controleverklaringen die ontvangen worden, door de gemeente integraal moeten worden beoordeeld. Het is belangrijk om daarvoor een afrekenproces in te richten. Primair moeten de ontvangen verantwoordingen aangesloten worden met de administratie van de gemeente (basisadministratie met zorgtoekenning en verkregen facturen). Verschillen dienen hierbij nader te worden uitgezocht en te worden onderbouwd.

Adviezen:

- Stimuleer en monitor tijdige oplevering door derde partijen
- Zorg voor het inrichten van een afrekenproces met daarin duidelijkheid over de taakverdeling en verantwoordelijkheden (o.a. opstellen balanspositie, beoordelen verkregen verantwoordingen en controleverklaringen, verklaren verschillen basisadministratie en verkregen facturen, opstellen eindafrekening per instelling).
- Beoordeel de ontvangen verantwoordingen en controleverklaringen via het hierboven beschreven stappenplan

Lasten PGB naar verwachting wederom onzeker, mogelijk grote impact voor Venlo op de controleverklaring

Voor de PGB's bent u afhankelijk van de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Aangezien de controle op de betalingen bij de SVB gestart is in november 2016 is de verwachting dat de PGB bestedingen 2016 waarschijnlijk wederom onzeker zullen zijn. Op basis van uw jaarrekening 2015 bedroegen de PGB's afgerond € 13 mln. Op basis van uw begroting 2016 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor onzekerheden € 10,8 miljoen (zijnde 3% van de totale lasten). Hieruit concluderen wij dat de kans groot is dat volledige goedkeuringstolerantie gebruikt wordt voor de onzekerheid met betrekking tot de PGB. Hierdoor bestaat een reëel risico op een niet goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2016.

Advies

Overweeg eigen controles uit te voeren op de getrouwheid en rechtmatigheid PGB om daarmee de onzekerheid te verlagen.

Onzekerheid eigen bijdragen duurt voort

Voor de WMO moeten door cliënten eigen bijdragen betaald worden. Vanuit de Jeugdwet zijn ouderbijdragen afgeschaft per 1 januari 2016. De bijdrage WMO wordt door het CAK geïnd en aan de gemeente afgedragen. Voor 2016 wordt wederom verwacht dat er onvoldoende zekerheid zal zijn over de juistheid en volledigheid van de bijdragen. Dit door o.a. achterstanden bij het CAK. Door deze onzekerheid in de jaarrekening adequaat toe te lichten kan deze weggelaten worden en is het niet noodzakelijk dat wij deze onzekerheid mee wegen in ons oordeel. Voor uw eigen bedrijfsvoering is het uiteraard wel van belang inzicht te krijgen in de hoogte van de bijdragen. Daarnaast is het van belang om in de interne controles vast te stellen dat de aanmelding bij het CAK tijdig heeft plaats gevonden.